

واکاوی نزاع دو رهیافت هایدگری و پوپری در ایران معاصر

تألیف:

حسین وغانی

حسین کشاورز

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

شناسه افزوده

رده بندی کنگره

رده بندی دی.سی.

شماره کتابخانه ملی

: روحانی، حسین، ۱۲۶۱ -

: واکاوی نزاع دو رهیافت هایدگری و بوپری در ایران معاصر/نالیف حسین روحانی،

حسین کشاورز.

: تبریز: آشینا: اطهران، ۱۳۹۷.

: ۲۷۳ص.؛ ۲۱/۵×۱۲/۵ سم.

: 978-600-208-049-3

: فیبا

: غرب‌زدگی -- ایران

: Westernization -- Iran

: هایدگر، مارتین، ۱۸۸۹ - ۱۹۷۶ م. -- نقد و تفسیر

: Heidegger, Martin -- Criticism and interpretation

: بوپر، کارل ریموند، ۱۹۰۲ - ۱۹۹۲ م. -- نقد و تفسیر

: Criticism and interpretation Popper, Karl Raimund --

: فلسفه جدید -- قرن ۲۰ م. -- تاریخ و نقد

: Philosophy, Modern -- 20th century -- History and criticism

: کنشاورز، حسین، ۱۳۵۹ -

: ۱۳۹۷/۲/۹ DSR۶۵

: ۹۵۵/۰۰۲۲

: ۵۳۳۲۹۳۱

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۰۸-۰۴۹-۳

نام کتاب

واکاوی نزاع دو رهیافت هایدگری و بوپری در

ایران معاصر

: حسین روحانی - حین کشاورز

مؤلفین

: انتشارات آشینا

ناشر

: انتشارات شایسته

ناشر همکار

: اول-تابستان ۱۳۹۷

نوبت چاپ

: ۳۷۴ صفحه - رقعی

تعداد صفحه و قطع

: ۱۰۰۰ نسخه

تیراژ

: مؤسسه آشینا

حروفچینی

: چاردریز

لیتوگرافی

: لک‌لری

چاپ و صحافی

: ۲۵۰۰۰ تومان

قیمت

کلیه مسئولیت مطالب به عهده مولف بوده و حق چاپ برای ناشر محفوظ می‌باشد. هر گونه کپی برداری پیگرد قانونی دارد.

مراکز پخش: انتشارات آشینا - انتشارات اطهران

تبریز - خیابان امام - بازار بزرگ تربیت - طبقه پایین - پلاک ۷ تلفن: ۳۵۵۳۸۶۰۳ - ۳۵۵۳۶۱۹۶

تبریز - خیابان جمهوری - بن بست علیخان - پلاک ۲۰ تلفن: ۳۵۵۶۳۱۰۳ - ۳۵۵۶۸۳

پژوهش حاضر به بررسی، نقد و مقایسه آراء دو رهیافت هایدگری و پوپری در ایران معاصر می‌پردازد. یکی از دلایل اصلی انتخاب این موضوع، این بود که با توجه به شرایط امروز جهان که جهان غرب در صدد تحمیل فرهنگ خویش بر دیگر فرهنگهای جهانی است، ضرورت توجه و پرتوافکنی بر آراء و اندیشه‌های دو رهیافت هایدگری و پوپری اهمیتی دوچندان می‌یابد. حقیقت امر این است که اندیشه‌های کسانی چون داوری، فردید و سروش متأثر از بسترهای فکری، تاریخی، گفتمانی، سیاسی و اجتماعی یک دوره تاریخی خاص بوده است که آن دوره تاریخی مصادف و مقارن با ورود روزافزون و سیل‌آسای اندیشه‌های غربی به سرزمین ایران زمین می‌باشد. درست از این روست که با توجه به اهمیت موضوع غرب‌شناسی و نوع مواجهه با آن، وجهه همت این پژوهش بر این امر قرار گرفت که با طرح سؤالات و فرضیه‌هایی، روند ظهور و نشو و نمای دو رهیافت هایدگری و پوپری در ساحت نظام اندیشگی ایران زمین مورد بررسی و مذاقه قرار گیرد. سؤالهای اصلی این پژوهش این بود که چه ارتباط فکری را می‌توان میان آراء اندیشمندان چون پوپر و هایدگر با اندیشه‌های سروش و فردید و داوری برقرار کرد و با بررسی مقایسه‌ای میان این دو رهیافت فکری چه شباهتها و تفاوتهایی را می‌توان میان این دو رهیافت مورد شناسایی قرار داد. در پاسخ به این سؤال اصلی و دیگر سؤالات این تحقیق، با توشه‌گیری از روش شناسی اسکینر، این پژوهش بدین گونه صورتبندی شد که در بادی امر آراء پوپر و هایدگر و ارتباط میان اندیشه این دو با زمینه‌ها و بسترهای گفتمانی، سیاسی و اجتماعی عصرشان مورد بررسی و نقادی قرار گرفت. در ادامه تحقیق، آراء فردید، داوری و سروش و ارتباط میان اندیشه‌های این سه متفکر با بسترهای تاریخی و گفتمانی عصرشان مورد

کنکاش قرار گرفت؛ و دست آخر، شباهتها و تفاوتهای میان این دو رهیافت مورد غور قرار گرفت. پوپر متفکری لیبرال بود و سعی می نمود با بهره گیری از روش شناسی ابطال پذیری، راه را جهت نقادی تفکرات سیستماتیک و ذات گرا هموار نماید. این رویکرد او نوعی واکنش به نضج گرفتن کمونیزم در دوران جنگ سرد بود. پوپر سعی می نمود پادگفتمانی را در برابر فراگفتمان مارکسیستی صورتبندی کند و از این رهگذر شرایط را جهت برکشیدن لیبرالیزم و تبع آن عقب راندن کمونیزم فراهم کند. در ایران نیز عبدالکریم سروش سعی می نمود متأثر از فضای گفتمانی حاکم در دوران سازندگی و اصلاحات که نوعی تمایل به لیبرالیزم و گرایشهای جدید فکری خبر می داد، با توشه گیری از اندیشه پوپر منظومه فکری را صورتبندی کند که راه را جهت عصری کردن دین و تساقط زنی دموکراسی دینی هموار کند. در این میان متفکران دیگری همچون فرد در داری نیز بودند که سعی می نمودند در برابر حملات و هجمه های سیل آسای اندیشه های مدرنیستی، قد علم کنند و با بهره گیری از آموزه های هایدگر، سوبژکتیویسم و اومانیسم را به عنوان پایه های فکری جهان مدرن به چالش بکشند. فردید، دارن به عنوان نمایندگان اعلای رهیافت هایدگری، رویکردی تجدد ستیزانه در قبال غرب برگزیدند و در مقابل سروش به عنوان نماینده اعلای رهیافت پوپری، رویکردی استدلالانه در قبال غرب را برگزید. نزاع میان این دو رهیافت فکری، قدمتی به دیراز تاریخ معاصر ایران دارد و از دیر باز تا کنون، محل مجادله و مناقشه میان غرب گرایان و غرب ستیزان بوده است و در این پژوهش سعی شده است برداشتی عمیق و باریک بینانه از اندیشه های این دو جریان اثرگذار فکری ارائه شود. دستاوردهای این پژوهش به شرح زیر است: ۱. دستاورد نخست این تحقیق این است که هر بار که یک متن، خوانده می شود، در واقع، دو مرتبه و از نو بازخوانی و بازنویسی می شود و تفسیر جدیدی از متن به دست می آید. ۲. دستاورد دوم این تحقیق، ارائه تجزیه و و تحلیلی ساده، موجز و در عین حال قابل فهم از اندیشه های

متفکرانی چون هایدگر، فردید، داوری و سروش است. ۳. دستاورد مهم و نهایی این تحقیق این است که با توجه به اینکه یکی از مهمترین دغدغه‌های اصحاب فکر و اندیشه، ارائه راهکارهایی جهت مواجهه صحیح با جهان مدرن و ارزش‌های غربی است، این پژوهش می‌تواند به عنوان منبعی قابل اتکا جهت مواجهه با پدیده‌های ناگواری چون رشد لجام گسیخته ماشین‌سیسم و عقلانیت تکنولوژیک و مواجهه اصیل تأملی و تعمقی با ارزشهای جهان مدرن مفید فایده باشد.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول:	۱
کلیات	۱
۱-۱- شرح و بیان مسأله پژوهشی	۱
۲-۱- پیشینه و تالیفچه موضوع	۳
۳-۱- اهمیت و ارزش تحقیق	۸
۴-۱- کاربرد نتایج	۹
۵-۱- اهداف پژوهش	۱۰
۶-۱- سؤالات پژوهش	۱۰
۷-۱- فرضیه های پژوهش	۱۰
۸-۱- روش پژوهش	۱۱
۹-۱- واژه های کلیدی	۱۳
فصل دوم:	۲۱
چارچوب نظری:	۲۱
روش شناسی کوئنتین اسکینر	۲۱
۱-۲- تمهید نظری	۲۱
۲-۲- روش شناسی قرائت متنی	۲۲
۱-۲-۲- اسطوره دکترین	۲۷
۲-۲-۲- اسطوره تقدم سازی (فرض قبلی) (Mythology of Prolepsis)	۳۴

۳۵	۲-۲-۳- اسطوره انسجام (Mythology of Coherence)
۳۹	۲-۲-۴- اسطوره کوتاه نظری (محدودیت فکری)
۴۱	۲-۳- نتیجه گیری
۴۳	فصل سوم:
۴۳	واکاوی منظومه فکری مارتین هایدگر
۴۳	۳-۱- شرایط ذهنی و عینی اثرگذار بر منظومه فکری مارتین هایدگر
۴۸	۳-۲- شرح احوال و آثار هایدگر
۵۴	۳-۳- مفهوم «ازاین» و اندیشه هایدگر
۶۳	۳-۴- زمان و تاریخ و اندیشه هایدگر
۶۷	۳-۵- مرگ و مرگ نگاشته اندیشه هایدگر
۷۴	۳-۶- زبان در منظومه فکری هایدگر
۸۱	۳-۷- روش شناسی هایدگر (هرمنوتیک فلسفی)
۹۱	۳-۸- نتیجه گیری
۹۵	فصل چهارم:
۹۵	تجزیه و تحلیل اندیشه سیاسی سید احمد فردید
۹۵	۴-۱- بسترهای گفتمانی تأثیرگذار بر اندیشه سیاسی فردید
	۴-۲- تأثیر شرایط ذهنی و عینی تأثیرگذار بر اندیشه سیاسی فردید
۹۹	دروان پهلوی دوم
۱۰۵	۴-۳- شرح احوال و آثار سید احمد فردید
۱۰۹	۴-۴- نسبت سنجی منظومه فکری احمد فردید با مارتین هایدگر
۱۲۶	۴-۵- تاریخ از منظر احمد فردید
۱۳۴	۴-۶- غربزدگی از منظر سید احمد فردید
۱۳۷	۴-۷- هرمنوتیک و اتیمولوژی (اسم شناسی) در منظومه فکری احمد فردید
۱۴۵	۴-۸- نتیجه گیری

فصل پنجم: ۱۴۹

تجزیه و تحلیل اندیشه سیاسی رضا داوری اردکانی ۱۴۹

۱-۵- بسترهای ذهنی و عینی تأثیر گذار بر اندیشه سیاسی رضا داوری

اردکانی ۱۴۹

۲-۵- غرب از منظر رضا داوری اردکانی ۱۵۵

۳-۵- نسبت سنجی اندیشه داوری با مارتین هایدگر ۱۶۲

۴-۵- تکنیک از منظر داوری ۱۶۷

۵-۵- حوا: غرب از منظر داوری ۱۷۱

۶-۵- همکاری داوری جهت گذار از تجدد ۱۷۳

۷-۵- بررسی سیر تحول و دگردیسی در آراء رضا داوری اردکانی ۱۸۱

۸-۵- نتیجه گیری ۱۸۷

فصل ششم: ۱۸۹

تجزیه و تحلیل اندیشه سیاسی رول پوپر ۱۸۹

۱-۶- بسترهای سیاسی، اجتماعی و اخلاقی تأثیر گذار بر اندیشه پوپر ۱۸۹

۲-۶- پوپر علیه تاریخ گرایی ۱۹۲

۳-۶- کل گرایی و انقلاب گرایی از منظر پوپر ۱۹۵

۴-۶- روش شناسی پوپر ۲۰۵

۵-۶- اصول و مبانی نظری دموکراسی پوپر ۲۱۷

۶-۶- نتیجه گیری ۲۲۴

فصل هفتم: ۲۲۷

تجزیه و تحلیل اندیشه سیاسی عبدالکریم سروش ۲۲۷

۱-۷- شرایط ذهنی و عینی تأثیر گذار بر منظومه فکری سروش ۲۲۷

۲-۷- شرح احوال و آثار سروش ۲۳۰

۳-۷- سروش؛ نقاد سرسخت مارکسیزم ۲۳۲

۲۴۲.....	۷-۴- چيستی غرب
۲۵۱.....	۷-۵- تکنیک از منظر سروش
۲۵۷.....	۷-۶- ایدئولوژی از منظر سروش
۲۶۲.....	۷-۷- نقد و بررسی نظریه قبض و بسط تئوریک شریعت
۲۸۷.....	۷-۸- نقد و بررسی بسط تجربه نبوی
۲۹۲.....	۷-۹- نظریه حکومت دمکراتیک دینی
۳۰۶.....	۷-۱۰- نتیجه گیری
۳۱۱.....	فصل هشتم:
۳۱۱.....	بررسی مقایسه ای آراء ره یافت هایدگری و پوپری
۳۱۱.....	۸-۱- تمهید نظری آراء ره یافت هایدگر و پوپر
۳۱۳.....	۸-۲- بررسی مقایسه ای روش سراسری دو منظومه فکری هایدگر و پوپر
۳۱۷.....	۸-۳- بررسی زمینه های ذهنی عینیت نژاد هایدگری و پوپریها در ایران معاصر
۳۲۱.....	۸-۴- بررسی مقایسه ای مبانی روش شناختی هایدگریان و پوپریان ایران
۳۲۹.....	۸-۵- بررسی مقایسه ای آراء هایدگری و پوپریها در ایران در قبال غرب
۳۳۴.....	۸-۶- نتیجه گیری
۳۳۵.....	فصل نهم:
۳۳۵.....	نتیجه گیری
۳۳۵.....	۹-۱- نتیجه گیری
۳۴۳.....	منابع و مآخذ